

**Eva Arriluceari elkarrizketa,
Tecnaliaren ordezkaria ToShare Behatokian**

1. Zergatik parte hartzen du Tecnaliak aberastasunaren bidezko banaketari buruzko behatoki batean?

Tecnalia Espainiako zentro teknologiko pribaturik handiena da, langile kopuruari eta fakturazioari dagokienez, eta Europako garrantzitsuenetakoa bat. Hasieratik, joan den mendearen erdialdetik, Tecnalia markaren pean sartu ziren zentro gehienak euskal industriaren ekimenez sortu ziren. Tecnalia ezin da industrietatik at dagoela ulertu, historikoki herrialde honetako aberastasun eta oparotasun iturri nagusia izan baita.

Tecnaliak garatzen dituen eta ekoizpen-ehunari transferitzen dizkion teknologiak – Nanoteknologia, berriztagarriak, fabrikazio aurreratuko teknologiak, zibersegurtasuna, bioteknologia, etab. – Estuki lotuta daude industriarekin eta Euskadiko espezializazio adimenduneko estrategiarekin, eta, era berean, garapen jasangarriaren helburu handiei erantzuna ematea bilatzen duten soluzioen oinarria dira, hala nola zahartze osasungarriari, klima aldaketari edo energia eredu jasangarriagoa bilatzeari.

Hala ere, teknologiak, estrategiak eta industriak ez dute funtzionatzen eskaririk ez badago. Ezin da mundua eraldatu pertsonarik gabe, ezin da berri guztiak bizkarra ematen badigu. Konpromiso sozial oso baten bidez soilik lor daiteke ekoizpen sare sendoa bat, punta-puntako teknologia eskatzen duena eta aberastasuna eta hazkunde ekonomikoa sortzen dituen. Eta ez dago konpromiso sozialik justizia sozialik ez badago; horregatik, Tecnaliak ToShare-n parte hartzen du eta aberastasunaren bidezko banaketarekin konprometitu dago.

2. Zergatik dira arazo aberastasun metaketa eta ondorioz sortzen duen desberdintasuna?

Desberdintasun sozialak aski ezagunak diren arazoak dakartza: pobrezia, osasun arazoak, zoritxarra, delinkuentzia tasa handiagoak, bizi itxaropen txikiagoa, komunitate sentimendua, lurralde bereko kide izatearen sententzia eta historia eta kultura bat partekatzearen sententzia hausten ditu. Gehien kezkatzen zaituen arazoa wifia hondartzako zure etxe handiaren gela guztietara iristea bada, eta ni gehien kezkatzen nauen arazoa da nola jarriko dudako janari plater bat nire seme-alaben mahaian gaur gauean, nekez jarriko gara ados herrialdearentzat zer den garrantzitsua eta nora bideratu behar ditugun gure ahaleginak.

Desberdintasunaren ondoriozko nahigabea une honetan guregandik urrun ez dauden zenbait alderditan islatzen da, hala nola, desinformazioan eta bularretan, liskarretik, gatazka sozialetik eta errudunak adieraztetik elikatzen diren diskurtso populistetan: etorkinean, gizarte laguntzak jasotzen dituenen, guk baino are gutxiago duenean. Desberdintasunak

behartsuen aurkako borrokara garamatza, eta erabakiak beldurretik hartzera, hori baita erabakiak hartzeko aldarterik okerreina.

Kontsiderazio etiko eta moraletatik haratago, desberdintasuna arazo bat da, justizia sozialik gabe ez dagoelako kohesiorik eta herrialde sentimendurik, eta kohesiorik gabe ezinezkoa delako oparotasuna eta hazkunde ekonomikoa.

2. Zein dira planteatutako irtenbideak?

Lehenik eta behin, onartu behar dugu desberdintasun sozialaz ari garenean ez garela ari mamuez, besteei gertatzen zaizkien gauzez. Berdintasun sozialari dagokionez, Europako eskualdeetako bat bagara ere, ISEAKen "pobrezia eta desberdintasuna Euskadin" txostenak agerian uzten du desberdintasuna areagotu egin dela 2008ko krisialditik gaur arte, eta Covid-19aren krisiak areagotu baino ez duela egin.

Hortik libratzeko modu bakarra enplegua sortzea da, baina ez edozein enplegu mota. Pobrezia handia dago enplegu prekarioarekin, duintasunez bizitzeko aukerarik ematen ez duten ordainsariak dituzten lan ezegonkorrekin. Balio erantsi handiko enplegua sortu behar dugu, soldata altuekin eta egonkorrekin. Eta enplegu mota hori industrian eta ezagutzen intentsiboak diren zerbitzuetan gertatzen da (ingeniaritzak, telekomunikazio edo Aholkularitza zerbitzuak, adibidez).

Industria ez da soilik soldatarik onenak ordaintzen dituen sektorea (Euskadin batez besteko soldata zerbitzuena baino sei mila euro altuagoa da), produktibitate mailarik altuena duena ere bada, eta gainerako sektoreekin ez ezik, zientziarekin eta teknologiarekin ere harreman estuagoa duena, ezagutza ustiatzeko eta bihurtzeko probabilitate handiena duen sektorea baita. Erronka globaletarako konponbideetan: txertoak, herri eta kale seguruak, elikagai osasungarriak eta energia iturriak.

Enplegu egonkorak eta soldata handiak, fiskalitate justuarekin eta kudeaketa publiko arduratsu eta gardenarekin batera, zerbitzu publiko unibertsalak eta kalitatezkoak bermatzeko bidea dira. Horri esker, ongizatearen zirkulua itxi dezakegu, guztiontzako aukera berdintasuna bermatzen baitugu, eta ez soilik ordain dezaketenentzat. Berrikuntzako industria intentsibo batekin, sektore horri lotutako pertsonen egonkortasuna emateaz gain, gainerako sektoreetan lan egiten dutenei ere egonkortasuna ematen ari gara, zientzia barne, eta fiskalitatearen bidez, gizarte osoari.

Fiskalitateaz ari gara, gardentasunaz, kudeaketa eraginkorraz, herritarrek erabakietan parte hartzeaz, ikerketa arduratsuaz. Tecnalio oso kontziente gara teknologia ez dela nahikoa gauzak aldatzeko; horregatik, konponbideak bilatzeari ekiten diogu, eta konponbide horiek herritarrengana iristeko ezinbestekotzat jotzen ditugun beste eragile batzuekin lankidetzan estuan aritzen gara: Unibertsitateak, enpresak eta

sektore publikoa dira gure aliatu naturalak Euskadi potentzia industrial bihurtzeko konpromisoan, baina baita lan egiteko eta bizi proiektu duin eta egoki bat izateko lekurik onena.